

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.567/2025/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Benczö Ügyvédi Iroda (Cím6, ügyintéző: dr. Benczö Ákos ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2) felperesnek – a dr. Varga István ügyvéd (Cím7.) által képviselt Alperes2 (képviselet az ... cím8) II. rendű alperessel szemben megtérítési igény miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 32.P.20.747/2024/32. számú ítélete ellen a felperes részéről 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a II. rendű alperes részéről Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybehagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II. rendű alperesnek az általános forgalmi adót is tartalmazó 1 716 024 (egymillió-hétszáztizenhatezer-huszonnégy) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 2 500 000 (kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési és 5000 (ötezer) forint csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes mint haszonbérlet volt vadászatra jogosult a kódszám 1 - majd kódszám 2 – vadászterületen 1997. március 1. és 2017. február 28. között. A vadászterületen a Földművelésügyi- és Vidékfejlesztési Minisztérium Vadgazdálkodási- és Halászati Főosztálya vadaskert létesítését engedélyezte. A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Földművelésügyi Igazgatósága határozatával a vadaskertet a 2007-2017. üzemtervi ciklus vonatkozásában a hatósági nyilvántartásban átvezette. A felperes a kódszám 2 vadászterületen vadgazdálkodási és vadászati rendeltetésű létesítményeket, berendezéseket létesített.

[2] A kormányhivatal mint vadászati hatóság a 2016. június 2. napján kelt határozat 2ával 2017. március 1. napjától a vadászterületre vonatkozó vadgazdálkodási üzemterv hatályának lejártáig, 2037. február 28-ig megállapította a kódszám 2 vadászterület határát és nyilvántartásba vette a vadászterület tulajdonosi közösségét. Ezen tulajdonosi közösség a 2016. december 15. napján hozott határozat 3tal a vadászterületnek a vadaskertet

is magában foglaló 2 426 hektár területű részét hozzácsatolta a szomszédos kódszám 3 vadászterülethez. A kódszám 2 vadászterület fennmaradó részének tulajdonosai ugyanekkor hozott határozatukkal kinyilvánították, hogy a fennmaradó terület vadászati jogát szintén a 2017. március 1-től kezdődő 20 éves üzemtervi ciklusban is a vadásztársasággal kötött haszonbérlet útján kívánják hasznosítani.

[3] A kódszám 3 vadászterület földtulajdonosi közössége 2016. december 12-én elfogadott határozat 4ával oly módon állapította meg a vadászterület határait, hogy az magában foglalta az átcsatolt területet is, azzal, hogy az akkor lép hatályba, ha a kódszám 4ú vadászterület tulajdonosi közössége ezzel egyező határozatot hoz. A tulajdonosi közösség azt is kinyilvánította, hogy a kibővült vadászterület vadászati jogát 2007. március 1-től kezdődő 20 éves üzemtervi ciklusban a vadásztársaság 2gal kötött haszonbérlet útján kívánja hasznosítani.

[4] A kormányhivatal elsőfokú vadászati feladatkörében eljáró Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztálya a 2017. február 27. napján kelt határozat 5 és határozat 6aival a kódszám 2 és a kódszám 5on nyilvántartott vadászterületek határát a földtulajdonosi közösségek határozatainak megfelelően állapította meg, továbbá jóváhagyta a kódszám 3 vadászterület tulajdonosi közössége és a vadásztársaság 2között 2017. február 8. napján létrejött haszonbérleti szerződést. Az elsőfokú vadászati hatóság határozatait a kormányhivatal 2 helybenhagyta.

[5] A vadásztársaság 2 2017. június 12-én kérelmet terjesztett a vadászati hatóság elé a vadaskert működési engedélyének visszavonása iránt; amely kérelemnek a kormányhivatal 2 a határozat 7ával helyt adott, 2018. február 28-ai hatállyal visszavonta a vadaskert működési engedélyét, és kötelezte a vadásztársaság 2ot a vadállomány felszámolására. A vadásztársaság 2 lehetőséget adott a felperesnek a vadaskerti vadállomány elvitelére, a felperes 25 db dámot és 54 db vaddisznót lőtt ki. A vadaskert felszámolásáról rendelkező határozatát utóbb jogorvoslati eljárásokra tekintettel a kormányhivatal 2 visszavonta.

[6] Eközben törvényes képviselő egyrészt pert indított a Debreceni Járásbíróságon a kódszám 2 vadászterület földtulajdonosi közösségének 2016. december 15. napján megtartott gyűlésén hozott határozatok érvénytelenségének megállapítása iránt; másrészt pert indított a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt a kormányhivatal 2 határozat 8 és határozat 9. számú jogerős határozataival szemben. A Debreceni Járásbíróság a 2018. szeptember 26. napján kelt 6.P.20.095/2017/36. számú ítéletével megállapította, hogy a földtulajdonosi közösség határozat 3a érvénytelen, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A Debreceni Törvényszék a 2019. február 2. napján kelt 3.Pf.21.446/2018/5. számú ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét helybenhagyta; a fellebbezés nem érintette a keresetnek helyt adó rendelkezést. A közigazgatási bíróság a 2019. április 29. napján kelt 7.K.27.504/2017/40. számú ítéletével a kormányhivatal 2 keresettel érintett határozatait az elsőfokú határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú közigazgatási szervet új eljárás lefolytatására kötelezte. A megismételt eljárásban a kormányhivatal a területmódosításra irányuló kérelmet hivatalból visszautasította, és felhívta a kódszám 2 nyilvántartási számú vadászterület tulajdonosi közösséget, hogy 60 napon belül döntsön a közös képviselő

személyéről, valamint a vadászati jog gyakorlásának vagy hasznosításának módjáról feltételeiről.

[7] Ezt követően a kódszám 2 vadászterület földtulajdonosi közössége a 2019. augusztus 29. napján megtartott földtulajdonosi gyűlésen hozott határozat 12ával a 2019. augusztus 29. napjával kezdődő üzemtervi ciklusban a tulajdonukban álló földterületek haszonbérlet útján történő hasznosításáról döntött, azzal, hogy a vadásztársasággal köt haszonbérleti szerződést. A szerződést a felek 2019. október 9. napján kötötték meg, a haszonbérleti jogviszony kezdetét 2019. augusztus 29. napjában, utolsó napját 2037. február 28. napjában határozták meg. A kormányhivatal 2019. november 14. napján kelt határozat 11 számú határozatával a 2019. október 9. napján létrejött haszonbérleti szerződést jóváhagyta, a haszonbérlet mint a kódszám 2 vadászterület vadászatra jogosultját a 2017-2037. közötti üzemtervi időszakra nyilvántartásba vette. A vadásztársaság a vadaskert üzemeltetésére vonatkozó kérelmére a kormányhivatal 2 a vadaskert új engedélyeseként nyilvántartáson átvezette.

[8] 2019. december 13. napján a kódszám 2 és a kódszám 3 vadászterületek földtulajdonosi közösségei a kódszám 2 vadászterületnek a vadaskertet is magában foglaló 1912,5 hektáros északi részét a kódszám 3 vadászterülethez csatolták. A kormányhivatal határozat 10. és határozat 13a-ival a vadászterületek határait a 2019. december 13. napján hozott földtulajdonosi határozatok szerint megváltoztatta.

[9] A felperes tagja, Alperes1, a Hajdúböszörményi Járásbíróságon pert indított a kódszám 3-on nyilvántartott vadászterület földtulajdonosi közössége által 2019. december 13. napján meghozott határozatok érvénytelenségének megállapítása iránt. A Hajdúböszörményi Járásbíróság 4.P.20.015/2022/21. számú ítéletével a keresetet elutasította. A Debreceni Törvényszék a 2023. június 1. napján megtartott másodfokú tárgyaláson hozott 5.Pf.20.156/2023/5. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az eljárást megszüntette. A másodfokú tárgyaláson jelen volt törvényes képviselő, a felperesi vadásztársaság elnöke is.

[10] 2020. január 16. napján a kódszám 2 és a kódszám 3-ú vadászterületek állami tulajdonban lévő területét kezelő cég a vadaskert megszüntetését kezdeményezte. A vadásztársaság 2020. február 4. napján közölte a vadászati hatósággal, hogy a vadaskert további üzemeltetésére vonatkozó nyilatkozatát nem tartja fenn, azt a nyilatkozat megtételének napjára visszaható hatállyal visszavonja, melyre tekintettel a kormányhivatal 2 a határozat 14-ával a vadásztársaságot a vadaskert új engedélyeseként bejegyző határozat 15-ét visszavonta.

[11] A vadaskertet is magába foglaló terület tekintetében a vadászati jog 2017. március 1. és 2019. október 9. napja között a kódszám 2 vadászterület tulajdonosi közösségét illette meg. 2017. március 1. napján a II. rendű alperes tulajdonában állt a kódszám 2 kódszám alatt nyilvántartott vadászterületből 3 092 ha, mely a nyilvántartott 5 562 ha terület 55,6 %-a.

[12] A felperes a Debreceni törvényszék előtt indított perben a vadak védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban Vtv.)

16. §-ának (3) bekezdése és a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályiról szóló 79/2004. (V.4.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 14/A. §-ának (1) bekezdése alapján a vadásztársaságot, mint a vadaskertet is magában foglaló vadászterület új vadásztara jogosultját összesen 153 126 000 forint megtérítésére kérte kötelezni (a továbbiakban: előzményi per). A Debreceni Törvényszék 7.P.21.263/2019/82. szám alatti ítéletével a keresetnek részben helyt adott. A fellebbezések folytán eljáró Debreceni Ítéltábla a fellebbezések korlátain átlépve elvégzett anyagi pervezetése körében tájékoztatta a feleket, hogy az elszámolást a 2017. február 28-i állapot szerint kell elvégezni; másrészt a felperes attól követelhet megtérítést, aki a vadászterület felett közvetlenül utána vadászati jogot szerzett, amely az érintett földtulajdonosok közössége volt. A felperes az anyagi pervezetést követően akként nyilatkozott, hogy perbe kívánja vonni azon személyeket, akikkel szemben az anyagi pervezetés szerint igényét érvényesítheti. A Debreceni Ítéltábla ezt követően 2022. szeptember 22. napján kelt Pf.I.20.207/2022/6. szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi szaktól kezdődően új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A végzésben felhívta a felperes figyelmét arra is, hogy perbeli jogképességgel csak a vadászati hatóság nyilvántartásában fellelhető tulajdonosi közösség rendelkezik; amennyiben a vadaskertet érvényes tulajdonosi határozat alapján átsatolták másik vadászterülethez, úgy a vadászati jogot megszerző tulajdonosi közösséget a vadászati hatóság törölte a nyilvántartásból, mely esetben igénye a vadászati jogának megszűnésekor a kódszám 2 kódszám alatt nyilvántartott vadászterület tulajdonosi közösségének tagjaival szemben érvényesíthető a tulajdoni hányaduk arányában. A megismételt eljárásban a felperes ugyanakkor alperesként más személyeket nem volt perbe. A keresetet a Debreceni Törvényszék 7.P.20.929/2023/23. szám alatti ítéletével elutasította, amelyet a Debreceni Ítéltábla 2024. október 29. napján kelt Pf.I.20.360/2022/9. szám alatti ítéletével helybenhagyott.

[13] A felperes keresetében Alperes I. rendű alperest 2 100 336 forint és annak 2017. március 1. napjától járó késedelmi kamata; a II. rendű alperest 83 413 341 forint és annak 2017. március 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a Vtv. 4. §-ának (1)-(2) bekezdésére, 6. §-ának (3) bekezdésére, 9. §-ának (4) bekezdésére, 12. §-ának (2) bekezdésére, 16. §-ának (3) bekezdésére, 27/C. §-ára, 29/A. §-ára, valamint a Vhr. 14. §-ára és 14/A. §-ára hivatkozva.

[14] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest törvényszék a 2024. december 24. napján jogerőre emelkedett 32.P.20.747/2024/10. számú bírósági meghagyással a kereset szerint kötelezte.

[15] A felperes ezt követően a keresetét felemelve a II. rendű alperest 90 118 626 forint és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Előadása szerint a megtérítendő a vadászati létesítmények értéke 46 151 000 forint, a vadállomány értéke 115 932 860 forint volt, amelyből a II. rendű alperes 55,6%-os tulajdoni hányada alapján ilyen összeg megfizetésére köteles.

[16] A II. rendű alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte elsődlegesen a követelés elévülése miatt. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a felperes által érvényesített megtérítési igényért a vadásztársaság köteles helytállni. A felperes megváltoztatott keresetét összecszerűségében nem vitatta.

[17] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest a II. rendű alperes javára 3 432 048 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy 1 470 000 forint feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad.

[18] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a perben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni, amely 324. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes követelésének elévülési ideje öt év volt, az elévülési idő 2017. március 1. napján kezdődött. A felperes számára legkésőbb a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.207/2022/6. szám alatti végzésből ismertté vált, hogy megtérítési igényét a kódszám 2 vadászterület tulajdonosi közösségével; ennek nyilvántartásból való törlése esetén pedig azokkal szemben érvényesítheti, akik a vadászati jogának megszűnésekor ezen tulajdonosi közösség tagjai voltak. A megtérítési igény kötelezettjének személyére ugyanakkor kihatással volt a Hajdúböszörményi Járásbíróság előtt a vadászterület földtulajdonosi közössége által 2019. december 13. napján hozott határozatok érvénytelenségének megállapítása iránti per, ezért a felperes ezen per jogerős befejezéséről történt tudomásszerzéséig az elévülés az 1959. évi Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerint nyugodott. Ezen per jogerősen 2023. június 1. napján megtartott másodokú tárgyaláson fejeződött be, amikor a Debreceni Törvényszék fellebbezéssel nem támadható végzésben a pert megszüntette. A határozat kihirdetésekor a felperes elnöke is jelen volt, arról tehát tudomást szerzett; ekként a követelés érvényesítésének akadálya megszűnt. Az 1959. évi Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerint a felperes ezen időponttól számított egy éven belül érvényesíthette volna a követelését, azonban keresetlevelét csak 2024. június 6. napján terjesztette elő, ekként a követelés elévült, az 1959. évi Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető.

[19] Hangsúlyozta, hogy a felperes által felhívott EBH2006. 1404. számon közzétett eseti döntés jelen perben nem irányadó: a szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti igény nyugszik a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti per befejezéséig; hiszen ezen igények vizsgálata csak meghatározott sorrendben lehetséges (csak érvényes szerződés lehet hatálytalan); ilyen sorrendiség azonban a jelen perben érvényesített követelés vonatkozásában nem áll fenn. Nem eredményezte az elévülés nyugvását, ha a felperes az ítéltábla Pf.I.20.207/2022/6. szám alatti végzésben kifejtettek ellenére megtérítési igényét – habár részben megváltoztatott jogi érvelés alapján – továbbra is a vadásztársasággal szemben érvényesítette; ezért nincs annak jelentősége, hogy ezen per mikor fejeződött be. A perben a felperes jogosult meghatározni az alperes személyét, de viseli ennek kockázatát is.

[20] A teljes egészében pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes által felszámított perköltség megfizetésére. A felperes személyes illetékmentességére tekintettel a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

[21] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a II. rendű alperes kötelezését 90 118 626 forint és ezen összeg után 2017. március 1. napjától késedelmi kamat megfizetésére. Perköltségét felszámította.

[22] A fellebbezésben kifejtette, hogy a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.207/2022/6. szám alatti végzésben a kötelezett személyét csak negatív oldalról határolta el; több alternatívát is megjelölt arra, hogy megtérítési igényét kivel szemben érvényesítheti és nem foglalt állást arról, hogy abban az esetben, ha az igény a tulajdonosi közösség tagjaival szemben érvényesíthető, szükséges-e valamennyi tulajdonos perbenállása. A végzés meghozatalakor a II. rendű alperessel szemben már eltelt az elévülési idő, így szükségképpen megállapítható, hogy az anyagi pervezetés felperessel történt közléséig a II. rendű alperessel szembeni elévülés nyugodott. Az ítéltábla végzésből, de a megismételt eljárásban kiadott felhívásból sem volt megállapítható az alperesek perbeli jogképességének feltételrendszere. A Debreceni Törvényszék a Pp. 6. §-ában foglalt kötelezettsége ellenére nem járult hozzá a megfelelő alperes személyének tisztázásához, habár többször is kértek erre vonatkozó anyagi pervezetést; a Pp. 173. §-ának (3) bekezdése szerint pedig a fél személye vonatkozásában eshetőlegesen vagy vagylagos látszólagos keresethalmazat nem terjeszthető elő. Mivel a Debreceni Törvényszék véleménye szerint is a megfelelő alperes megjelölése a Hajdúböszörményi Járásbíróság előtt folyamatban volt per eredményétől függött, az eljárást ezen per jogerős befejezéséig felfüggesztette. Azon per jogerős befejezését követően tájékoztatta arról, hogy lehetősége van az ítéltábla végzésének megfelelő alperes(ek) perbevonására; a tulajdonközösség tagjait nem tekinti kényszerű pertársaknak. Ezt követően hozott a keresetet elutasító ítéletet, amelyet a Debreceni Ítéltábla 2024. október 29. napján kelt ítélettel hagyott helyben. Érvéle szerint a követelés elévülése eddig nyugodott, mivel csak ezen ítélet tartalmazott részletes jogi indokolást arra, hogy igényét nem a kötelmi jogcímmel rendelkező haszonbérelővel és nem az időközben megszűnt földtulajdonosi közösséggel szemben érvényesítheti; hanem közvetlenül a vadászterület tulajdonosaival szemben léphet fel. Ismételten hivatkozott az EBH2006. 1401. számon közzétett eseti döntésre. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy az igény elévülése a Debreceni Törvényszék megismételt eljárásban 2024. április 11. napján adott anyagi pervezetéséig nyugodott.

[23] Hangsúlyozta, hogy a Hajdúböszörményi Járásbíróság előtt folyamatban volt per elbírálása a helyesen elvégzendő anyagi pervezetés előkérdése volt, de azt nem helyettesíthette; ekként az azon perben hozott másodfokú döntésnek az igény elévülése szempontjából nincs jelentősége. Hangsúlyozta, hogy az előzményi pert a bíróság felfüggesztette, márpedig a felfüggesztés alatt tett bírói rendelkezések és a felek eljárási cselekményei is hatálytalanok, így a követelés érvényesítésének akadálya akkor szűnt meg, amikor a Debreceni Törvényszék az eljárás folytatásáról értesítette a felperest és megadta a megfelelő anyagi pervezetést. A keresetét ettől számított egy éven belül előterjesztette.

[24] Kifejtette továbbá, hogy a Hajdúböszörményi Járásbíróság előtt indult ügyben sem a felperes, sem annak elnöke nem volt peres fél; törvényes képviselői csak hallgatóként volt jelen a másodfokú tárgyaláson; ekként a Pp. közlésre vonatkozó szabályai rá nem vonatkoztathatóak. A Pp. 135. §-ának (1) bekezdése, 136. §-ának (1) bekezdése és 351. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel kizárólag a határozat közléséhez fűződhet bármilyen joghatály; a hivatkozott végzést a bíróság felekkel elektronikus úton közölte, amelyre nem 2023. június 1. napján került sor. Nem állapítható meg ezért, hogy a tárgyaláson hallgatóságként jelen lévő személy a határozat szóbeli kihirdetésével értesült volna arról, hogy megszűnt azon akadály, amely a harmadik személlyel szembeni igény érvényesítésének akadálya volt.

[25] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte; egyidejűleg az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatása érdekében csatlakozó fellebbezést terjesztett elő. Érvelése szerint az elévülés nyugvásának jogszabályi feltételei nem álltak fenn. Az elévülés nyugvása akkor merülhet fel, ha az igény érvényesítésének külső, objektív akadály van; a felperesnek a kötelezett személyét illető jogi bizonytalansága nem külső, objektív akadály, hanem a felperes jogi álláspontján alapuló választás eredménye volt, amely döntés nem tekinthető „menthető oknak”, az nem is elháríthatatlan. Az eljárásjog több lehetőséget is kínál annak megoldására, ha a felperes megítélése szerint kétes, hogy az igényét kivel szemben érvényesítheti; de az alperes megválasztásának kockázatát a felperes köteles viselni. A felperest sem eljárásjogi, sem anyagi jogi akadály nem gátolta az igény érvényesítésében, ezért az igénye 2022. március 1. napján elévült. A felperes jogértelmezésének elfogadása lehetővé tenné, hogy a jogosult akár évtizedeken keresztül vonjon perbe különböző személyeket, amely ellentétben áll a jogbiztonság követelményével. Perköltség iránti igényt érvényesített.

[26] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre észrevételt, a csatlakozó fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[27] Az ítéltábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy azok nem alaposak.

[28] Az ítéltábla nem észlelt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokoló eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései], így felülbírálati jogkörét a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezés, csatlakozó fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta, amely korlátként minősülnek az ott kifejtett jogi érvek is.

[29] Az elsőfokú bíróság a tényállást a per eldöntéséhez szükséges mértékben a bizonyítékok okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helytállóan állapította meg, és abból helyes jogi következtetésre jutott, az ítéltábla döntésének indokait is osztotta; a fellebbezésre és csatlakozó fellebbezésre tekintettel rögzíti a következőket.

[30] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy jelen perben a felperes által felhívott EBH2006. 1401. szám alatt közzétett döntés tényállás és érvényesített anyagi jogi igény eltérése miatt nem irányadó, az ítéltábla az ezzel összefüggésben kifejtett indokokkal is egyetértett, azt szükségtelenül nem ismétli meg.

[31] Az 1959. évi Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése az elévülés nyugvását eredményező menthető okok körét nem határozza meg, ezért minden esetben egyedi mérlegelést igényel annak megítélése, hogy egy adott körülmény alkalmas-e az említett joghatás kiváltására (Kúria Pfv.III.21.198/2020/8. számú döntése); a mérlegelés körében figyelembe veendő szempontokat a bírói gyakorlat alakította ki. A II. rendű alperes által hivatkozottakkal szemben azonban ezen körülmények közé nem csupán az igényérvényesítés objektív akadályai tartozhatnak; menthető oknak minősül, ha a jogosult akár objektív, akár szubjektív okból el van zárva attól, hogy a követelését érvényesítse (példaként: a Kúria Pfv.IV.21.403/2019/7. szám alatti ítélete). Az elévülés nyugvása mindaddig fennáll, ameddig a károsult nem szerez teljeskörűen tudomást azokról a tényekről, amelyek ismerete nélkül az

igényét nem érvényesítheti (EBH2009. 1981., BH2006. 125.). Az elévülés nyugvásának megszűnte szempontjából annak van jelentősége, hogy a fél mikor került minden tekintetben a követelése érvényesíthetőségének a helyzetébe, mikor jutott teljeskörűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába (EBH2004. 1120. szám alatt közzétett döntés, a Kúria Pfv.III.20.632/2022/7. szám alatti határozata). Mindaddig, amíg az igény jogosultja nincs tisztában azzal, hogy igényét milyen eljárás keretében, milyen jogcímen és kivel szemben érvényesítheti, azt úgy kell tekinteni, miszerint nincs teljeskörűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokában (Kúria Pfv.VI.21.763/2012/4., Pfv.IV.20.227/2017/5., Gfv.30.481/2023/8. szám alatti határozatai).

[32] A csatlakozó fellebbezésben kifejtettekkel szemben a bírói gyakorlat szerint – szűk körben - a kötelezett személyének bizonytalansága, vitatott volta is eredményezheti a követelés elévülésének nyugvását; akkor, ha ez a felperes számára egyúttal menthető okot is jelent, vagyis valóban nem tudhatta egyértelműen a jogosult, hogy az alperes a tényleges kötelezett (BDT 2001. 394). A kártérítési igények körében a Kúria már a BH2005. 286. szám alatt közzétett ügyben is kimondta, hogy az igényérvényesítéshez szükséges információk között a károsultnak arról is tudnia kell, hogy a kárigényét kivel szemben érvényesítheti; hasonlóképpen az elévülés nyugvását állapította meg a Kúria Pfv.21.805/2018/11. szám alatti ítéletében mindaddig, amíg a felperes nem jutott azon adatok birtokába, amelyből megállapítható volt azon személy, akivel szemben igényét ténylegesen érvényesíteni volt jogosult.

[33] Az ítéltábla figyelembe vette, hogy a Vtv. 16. §-ának (3) bekezdése szerint a megtérítésre köteles, a felperes haszonbérleti jogának megszűnését követően új vadászatra jogosult személye bizonytalan volt: a vadászterület vadasparkot is magában foglaló részének átcsatolása miatt a korábban a felperes által haszonbérlet terület átcsatolással is érintett részén a vadásztársaság 2 volt a bejegyzett vadászatra jogosult, akivel a felperes egyeztetett a vadállomány elviteléről. A jogorvoslati eljárásokban ugyanakkor a bíróság az átcsatolásról rendelkező határozat érvénytelenségét állapította meg a bíróság, továbbá a bíróság a vadászati hatóság által hozott, a vadászterületek határainak megállapítását tartalmazó és a vadásztársaság 2gal kötött haszonbérleti szerződést is jóváhagyó határozatokat is hatályon kívül helyezte és a vadászati hatóságot új eljárásra utasította, amely új eljárásban a területmódosítás iránti kérelmet hivatalból elutasították. A vadásztársaság 2 ekként ténylegesen – a bejegyzés ellenére - nem szerzett vadászati jogot. Új haszonbérlet pedig a vadászati hatóság csak a 2019. november 14-én kelt határozatával vezetett át. A Vtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerint ugyan a felperes vadászati jogának megszűnését követően a vadászterület tulajdonosi közössége társult vadászati jogát kizárólag haszonbérbeadás útján hasznosíthatta, ugyanakkor a fentiekből következően 2019. október 9. napjáig mégsem volt az érintett vadászterületre vonatkozó érvényes haszonbérleti szerződés; mindebből fakadóan bizonytalan volt azon személy, akivel szemben a felperes a Vtv. 16. §-ának (3) bekezdésén alapuló igényét érvényesíthette; ezen bizonytalanság nem róható a felperes terhére.

[34] Értékelte továbbá az ítéltábla, hogy az előzményi perben alperesként eljáró; a vadászati hatóság nyilvántartásába a felperest követően bejegyzett vadásztársaság maga sem vitatta, hogy a felperes az igényét vele szemben érvényesítheti, a keresetet részben elismerte. Az elsőfokú bíróság 7.P.21.263/2019/82. szám alatti ítéletében maga is a nyilvántartásba bejegyzett vadásztársaság, mint új vadászatra jogosult megtérítési kötelezettségét állapította meg. Az ítéltábla Pp. 370. §-ának (4) bekezdése szerinti pervezetését éppen az tette szükségessé, hogy a felek egyezően tévesen értelmezték az irányadó jogszabályi

rendelkezéseket. Mindezek mérlegelésével az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az ítéltábla anyagi pervezetéséig a felperes kellő alappal bízhatott abban, hogy igényét a később bejegyzett vadászatra jogosulttal szemben érvényesítheti, így az önhiba hiánya megállapítható.

[35] Az ítéltábla a 2022. szeptember 22. napján megtartott másodfokú tárgyaláson az anyagi pervezetés körében azonban jelenlévő felperesi jogi képviselőt tájékoztatta az irányadó jogszabályi rendelkezésekről és azok értelmezéséről, az ezen a napon kelt és kihirdetett Pf.I.20.207/2022/6. szám alatti végzésben rögzítette, hogy 2017. március 1. és 2019. október 9. között a vadászati jog az érintett területrészt vonatkozásában a kódszám 2 vadászterület tulajdonosi közösségét illette meg, a felperes ezért a Vtv. 16. §-ának (3) bekezdésén alapuló igényét ezen tulajdonosi közösséggel szemben érvényesítheti (a végzés [33] és [36] bekezdései). Arra is felhívta a felperes figyelmét, hogy perbeli jogképességgel kizárólag a vadászati hatóság nyilvántartásában feltüntetett tulajdonosi közösség bír. Amennyiben 2019-ben vagy ezt követően érvényes határozattal a vadászterület egy részét másik vadászterülettel csatolták, akkor a tulajdonosi közösséget is törölték a nyilvántartásból, amely esetben igényét azon személyekkel szemben érvényesítheti, akik a vadászati jogának megszűnésekor a kódszám 2 kódszám alatt nyilvántartott vadászterület tulajdonosi közösségének tagjai voltak, akik tulajdoni hányadaik arányában kötelesek helytállni. A felperes ekkor tehát tudomást szerzett arról, hogy az igényét mely feltételek fennállása esetén mely személlyel szemben érvényesítheti. Az alperes másodlagos csatlakozó fellebbezési kérelmével szemben ugyanakkor ezen időpontban mégsem volt az igényérvényesítéshez szükséges valamennyi adat birtokában, mivel a vadaskertet is magában foglaló területrészt átcsatolásáról rendelkező határozat érvénytelenségének megállapítása iránti peres eljárás (amely alapján az ítéltábla által kifejezettek szerint a kötelezett személye megállapítható) még folyamatban volt a Hajdúböszörményi Járásbíróság előtt. Ezen eljárás - amelyből tehát az ítéltábla iránymutatása alapján megállapítható volt, hogy a felperes igényét kivel szemben érvényesítheti - a Debreceni Törvényszék eljárást megszüntető határozatával fejeződött be.

[36] A felperes maga sem vitatta, hogy törvényes képviselője jelen volt a 2023. június 1. napján megtartott tárgyaláson, így az eljárás megszüntetéséről értesült, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:29. §-ának (1) bekezdése alapján erről a tényről képviselője útján a felperesi jogi személy is ugyanezen időpontban szerzett tudomást. Az elévülés nyugvása szempontjából a tudomásszerzés de facto ténye releváns, amely független attól, hogy a felperes törvényes képviselője milyen minőségben volt jelen a tárgyaláson, mint ahogyan attól is, hogy a jogerős határozatot a Pp. szabályai szerint vele közölték-e és ha igen, mely időpontban. Csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy a Debreceni Törvényszék másodfokú határozatának kihirdetésekor a felperes törvényes képviselője mellett az őt az előzményi perben és jelen perben is képviselő jogi képviselő is jelen volt, az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésnek ismeretében ekként az eljárás megszüntetésének jelentőségét, igényérvényesítésre való kihatását is haladéktalanul felismerhette.

[37] A tudomásszerzés tehát csupán annyit jelent, hogy a felperes mindazon tények birtokába kerül, amely alapján igényét érvényesítheti. Tévesen állította a felperes, hogy ez csak a vadásztársasággal szembeni keresetét jogerősen elutasító ítélettel következett volna be; hiszen nem tekinthető sz igényérvényesítés objektív vagy szubjektív akadályának az, ha a fél kellő alap nélkül abban bíz, hogy igényét más személlyel szemben érvényesítheti (BH2023. 222.). A felperesnek 2023. június 1. napját követően lehetősége volt arra, hogy az 1959. évi

Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésébenírt egy éven belül a felfüggesztett per folytatását kérje és abban a keresetét megváltoztatva a Pp. 51. §-a alapján perbevonja az egyes tulajdonosokat; de arra is, hogy igényét velük szemben külön eljárásban érvényesítse. Tévesen hivatkozott a felperes ezért arra is, hogy az igényérvényesítését az előzményei per felfüggesztése akadályozta.

[38] Az ítéltábla a fellebbezésre tekintettel hangsúlyozza, hogy a Pp. 237. §-ának (1)-(3) bekezdései alapján végzet anyagi pervezetés során nem feladata a bíróságnak jogi szempontból legmegfelelőbb jogi érveléshez segíteni a feleket; az anyagi pervezetés továbbá nem terjedhet ki a fél által nem hivatkozott, ezeken kívül álló körülmények kutatására; az nem a pernyertesség elérése érdekében adott bírói instrukció. A felperes fellebbezésében foglaltakkal szemben nincs jelentősége az elévülés nyugvásával összefüggésben annak, ha számára ekkor nem volt felismerhető, hogy az egyes tulajdonosok szükségszerű pertársak-e. Egyrészt ennek mérlegelése a professzionális jogi képviselővel eljáró felperes kockázata; másrészt a Pp. 176. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint ez a keresetlevélnek (keresetváltoztatásnak) a szükségszerű pertársakkal szembenikereset előerjesztésének elmulasztása a keresetlevél olyan hiánya, amely a bíróság hiánypótlási kötelezettségét vonja maga után. Nem volt jelentősége annak sem, ha a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ismételt anyagi pervezetést végzett, mivel az ítéltábla hatályon kívül helyező végzése és a törvényszék eljárás megszüntető határozata alapján a felperes az igényérvényesítéshez szükséges valamennyi adat birtokában volt már ezt megelőzően is.

[39] Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor azt rögzítette, hogy az elévülés 2023. június 1. napjáig nyugodott és a felperes ezen időponttól számított egy éven belül érvényesíthette az igényét. Azt pedig a felperes sem vitatta, hogy keresetlevelét ezen időponttól számított egy éven túl terjesztette elő. A felperes igénye ekként elévült, az az 1959. évi Ptk. 325. §-ának (1) bekezdése szerint bíróság előtt nem érvényesíthető, az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül rendelkezett további vizsgálat nélkül a kereset elutasításáról. Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján az indokolásra is kiterjedően helybenhagyta.

[40] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre; a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése szerint köteles megtéríteni a II. rendű alperes fellebbezéssel összefüggésben felmerült perköltségét. A II. rendű alperes csatlakozó fellebbezése szintén nem vezetett eredményre, azonban a felperes a csatlakozó fellebbezésre ellenkérelmet nem terjesztett elő, azzal kapcsolatosan költséget nem számított fel, ezért arról az ítéltáblának a Pp. 82. §-ának (1) bekezdése alapján nem kellett rendelkeznie. A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében és csatlakozó fellebbezésében a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM renddelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján számított fel 1 351 200 forint ügyvédi munkadíjat. Habár a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem előterjesztésekor már a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9) IM rendelet (a továbbiakban: új Ükr.) volt hatályban, az ítéltábla a Pp. 110. §-ának (3) bekezdése alapján akként tekintette, hogy a II. rendű alperes ennek a felhívott jogszabályhellyel azonos tartalmú 3. §-a (1) bekezdés b) pontja alapulvételével számította fel a másodfokú eljárásra ügyvédi munkadíját. Mivel a felszámított munkadíj a jogszabály által meghatározott mérték alatt maradt és a felperes annak mérséklését sem kérte [új Ükr. 4. §-ának (1) bekezdés], az ítéltábla ennek megfizetésére kötelezte a felperest, azzal, hogy a II. rendű alperes bejelentésére tekintettel azt a felperes árával növelt összegben tartozik megfizetni.

[41] A le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illeték a felperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja és a II. rendű alperest az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint illető illetékmentesség folytán a Pp. 102. §-nak (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. május 14.

Dr. Bakó Pál sk. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit sk. előadó bíró,
Dr. Árok Krisztián sk. bíró